

NOTAT

Vår ref.: OKL Dato: 24. oktober 2023

Fjeldevika – kartlegging av ålegrasforekomst

Introduksjon

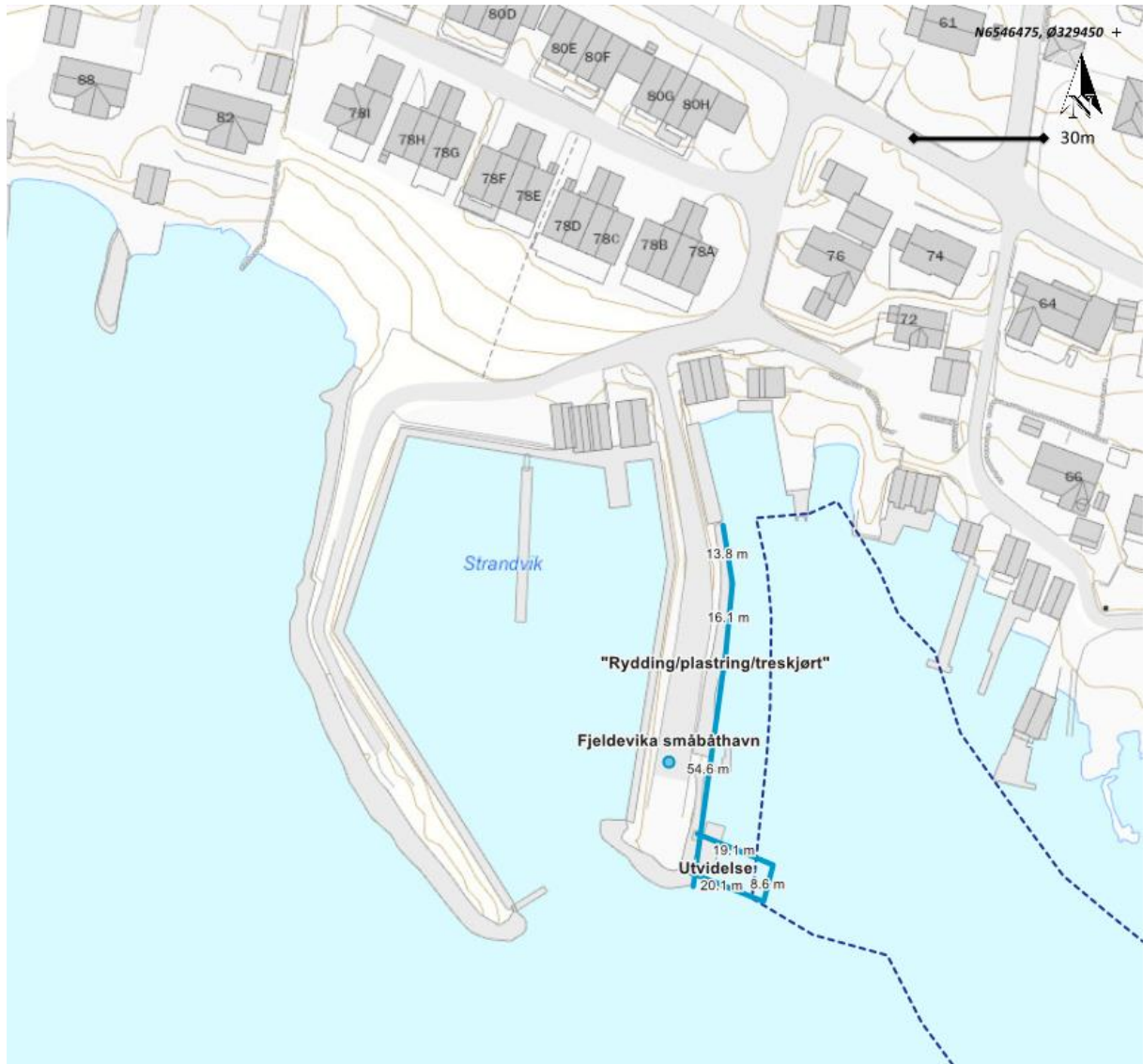
I forbindelse med reguleringsplanarbeid ved Fjeldevika småbåthavn, ved Jørpeland i Strand kommune, har Ecofact blitt engasjert til å kartlegge eventuelle forekomster av ålegras. Oppdraget ble bestilt av Rycon AS v/ Ørjan Høllesli. Tiltaket ligger like vest for Jørpeland sentrum med sørvendt eksponering. Selv om lokaliteten ligger relativt langt inne i Idsefjorden, er det stort sett åpent mot vest, og området vurderes å være semi-eksponert til eksponert.

Figur 1. Lokalisering av tiltaket markert med rødt punkt.

Følgende beskrivelse av tiltaket, levert av Rycon ligger, til grunn for kartleggingen:
«Planlagt tiltak omfatter bearbeiding av den østlige delen av eksisterende molo og tilrettelegging for ytterligere båtplasser. Det vil sannsynligvis bli behov for rydding i eksisterende fylling, noe plastring, samt peling og oppføring av trebrygger langs molo. Båtplassene vil bli fordelt med bruk av utriggere. Anlegget vil bli noenlunde tilsvarende innsiden av eksisterende molo.»

Samtidig er det ønskelig med en utvidelse av molo ca. 20 meter mot øst.»

Figur 2. Planskisse. Oversendt av Rycon AS

Metode

Feltarbeid ble utført 7. september 2023. Sjøbunnen ble undersøkt ved hjelp av en undervannsdronne (Blueye Pioneer) med innebygd dybdemåler. Undervannsdronen ble styrt fra land, og kjørt i transekter innenfor tiltaksområdene hvor den sendte direktebilder til operatør. Ålegrasengen ble dokumentert med bilder og video.

I perioden 2007-2010 ble Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold – marint gjennomført. Kartleggingen og verdissetingen var basert på DNs håndbok

19-2001, revidert 2007. I etterkant av dette arbeidet har faggruppen (Norsk institutt for vannforskning, Havforskningsinstituttet og Norges geologiske undersøkelse) utarbeidet et forslag til revidering av kriterier for verdisetting basert på ny erfaring og kunnskap fra programmet. De nyeste forslagene til verdivurdering er gitt i *Nasjonal kartlegging – kyst 2019 - Ny revisjon av kriterier for verdisetting av marine naturtyper og nøkkelområder for arter* (Bekkeby m.fl. 2020). Verdivurderingen i foreliggende rapport er utført med bakgrunn i kriteriene foreslått av faggruppen.

Resultater

Det foreligger (i naturbase) en avgrensning av ålegraseng i det aktuelle området (BM00091473), avgrenset av NIVA i 2012. Avgrensningen er gitt svært høy verdi blant annet fordi området overlapper med gyteområde for torsk.

Figur 3. Avgrenset ålegraseng med grønn skravur (naturbase.no).

Figur 4. Gyteområde for torsk med grå skravur (Fiskeridirektoratets kartløsning). Rød sirkel plassert ved tiltaksområdet.

Feltbefaring bekrefter forekomst av ålegras ved lokaliteten. Ålegrasengen var tettvokst og vital, da spesielt i sentrale deler. Den hadde voksegrense ned til 5,8 meter og i de dypeste områdene var engen noe glissen. Dette indikerer at avgrensningen i naturbase går for dypt. Feltbefaring la dermed grunnlag for justering av grensen. Det gjøres oppmerksom på at hele ålegrasengen ikke ble befart, kun den delen som ligger nærmest tiltaksområdet. Avgrensningen mot eksisterende molo var også noe grov da ålegrasengen i de dypeste områdene hadde overlapp med fyllingsfoten. Avgrensningen ved grunnere områder avvek mindre fra feltregistreringen.

I figuren under vises ny grense i de vestre delene av engen, mens gammel grense er beholdt med gjennomsliktig skravur for sammenligning.

Figur 5. Grønt polygon viser ålegrasavgrensningenes plassering (noe unøyaktighet kan forekomme). Gjennomsiktig skravur viser gammel grense for sammenligning.

Verdivurdering

Avgrensningen av ålegrasengene som følge av feltbefaring 07.09.2023 er noe redusert i forhold til tidligere avgrensning. Engen måler 11.1 daa mot tidligere 11.8 daa. Engen er vital og tettvokst, med unntak av i randsonene. Naturtypen overlapper med gyteområde for torsk og ligger i nærheten til anadrome vannstrenger.

En totalvurdering av verdiparameterne (Bekkeby m.fl. 2020) gir avgrensningen en **A-verdi, svært viktig.**

Tiltak

Utbygging i og nær ålegrasenger fører til konflikter mellom menneskelig aktivitet og naturverdier. Det er begrenset med tiltak som kan gjennomføres i denne sammenheng, men det er likevel noen tiltak som kan gjennomføres for å begrense skaden på naturmiljø. Her listes opp noen:

- Spunting av kaikant vil redusere beslaglagt areal av fyllingsfot.
- Siltgardin under anleggsarbeidet vil redusere partikkelforurensning og nedslamming av engen.
- Utriggere kun for mindre båter kontra store båter vil redusere skyggeeffekten på engen når båter ligger i havn.
- Miljøvennlig båthold.

Vi minner om at det ifm. tiltakssøknad må utføres kartlegging og risikovurdering av forurenset sjøbunn. Søknaden skal vurdere påvirkning på naturverdier og presentere eventuelle spredningshindrende tiltak.

Referanser

Bekkeby, T., Rinde, E., Espeland, S. H., Olsen, H., Thormar, J., Grefsrud, E. S., Bøe, R., Brandt, C. F. og Moy, F. E. 2020. Nasjonal kartlegging – kyst 2019. Ny revisjon av kriterier for verdisetting av marine naturtyper og nøkkelområder for arter. NIVA. Løpenummer 7454-2020.

Fiskeridirektoratet: <https://portal.fiskeridir.no/portal>

Naturbase: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/naturbase/>

Temakart Rogaland: <https://www.temakart-rogaland.no/>

Bildevedlegg

Stort sett en vital eng. Her ved nedre voksegrense.

Moloens fyllingsfot ved 5 meter. Ålegras vokser sjeldent helt inntil slike strukturer.

Dagens situasjon ved moloen.